

Toelichting op de Brancherichtlijn Optische en geluidssignalen brandweer

Aanleiding

Het hebben van een actuele brancherichtlijn voor brandweerchauffeurs is een wettelijke verplichting op basis van Regeling Optische en Geluidssignalen en verantwoordelijkheid van de branche (in dit geval Brandweer Nederland, met formele vaststelling door de Raad van Brandweercommandanten). De vorige brancherichtlijn van de brandweer was opgesteld in 2003 en niet meer actueel. Zo ontbraken er wettelijk verplichte onderdelen, zoals de vaardigheden van de bestuurder en de manier waarop de vaardigheden van de bestuurder actueel en op peil worden gehouden. Een actuele brancherichtlijn is niet alleen een wettelijke verplichting, maar biedt de brandweerchauffeur (en ook de brandweerorganisatie) enige bescherming in een juridisch traject na een ongeval. Weliswaar is het slechts een richtlijn, maar het biedt de rechter wel een kader om het vertoonde rijgedrag te spiegelen aan geldende normen. Het hebben van een actuele en op de praktijk afgestemde brancherichtlijn is daarom verstandig.

Ook bleken een aantal aspecten in de huidige brancherichtlijn, waaronder de instroomeis om manschap te zijn voordat men chauffeur mag worden (ook als het alleen is om logistieke containers te vervoeren), in de praktijk lastig uitvoerbaar. Verder bleken de brancherichtlijnen van de verschillende hulpdiensten onnodig grote verschillen te kennen. Hoewel de hulpdiensten op een aantal onderdelen verschillend zijn (met name taak, type voertuig, duur en omvang van de ritten, houding van de weggebruikers, vrijstellingen zonder optische en geluidssignalen en het rijden met meerdere voertuigen achter elkaar), is een groot deel van het zich verplaatsen op de weg als voorrangsvoertuig vergelijkbaar. Dit geeft mogelijkheden voor het creëren van meer eenheid in rijgedrag en rijopleiding. Zo mochten personenauto's met OvD's van de brandweer 20 km/uur harder rijden dan het overige verkeer, terwijl vergelijkbare voertuigen in dienst van ambulance of politie de reguliere snelheid met maximaal 40 km/uur mogen overschrijden. Ook de locatie op de snelweg wisselde per hulpdienst. Daarom is er in het afgelopen jaar gewerkt aan een actualisering, bestaande uit zowel een multidisciplinaire afgestemde tekstdelen als ook brandweerspecifieke tekstdelen. Samen vormen zij de nieuwe 'Brancherichtlijn optische en geluidssignalen brandweer'.

Totstandkoming multidisciplinaire en branchespecifieke teksten

Zoals hierboven gemeld is bij de totstandkoming van de nieuwe brancherichtlijn gewerkt in twee fases. Uitgangspunt van het project was dat een deel van de tekst in ieders brancherichtlijn gemeenschappelijk en algemeen van aard is (**multidisciplinair** opgesteld in fase 1), en dat daarnaast branchespecifieke aanvullingen worden gedaan (**monodisciplinair** fase 2) om de gezamenlijke tekst op te waarderen tot een volledige brancherichtlijn voor de betreffende branche.

In de eerste fase is bekeken welke delen van de brancherichtlijn multidisciplinair op eenduidige wijze kunnen worden vastgesteld (voor brandweer, politie, ambulance en defensie gelijk), en welke delen zich lenen voor monodisciplinaire, branchespecifieke

onderdelen. Onder coördinatie van het Kenniscentrum Voorrangsvoertuigen is er door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van Brandweer Nederland (in de persoon van Arwin van de Zande, Haaglanden), Ambulancezorg Nederland, de Nationale Politie en Defensie gewerkt aan het gezamenlijke tekstdeel. In een aantal bijeenkomsten is gewerkt aan de gezamenlijke tekstdelen, waarbij de tekst van de meest recente versie van de brancherichtlijn van de politie als uitgangspunt is gebruikt. Uiteindelijk zijn hiermee gezamenlijke tekstdelen tot stand gekomen waarvan de werkgroep van mening is dat ze multidisciplinair kunnen worden gebruikt in de eigen brancherichtlijnen.

Wat echter van belang was, was dat het multidisciplinair opgestelde tekstdeel ook in de uiteindelijke vaststelling van de brancherichtlijnen behouden zou blijven. Het risico bestond anders dat bij de uiteindelijke vaststelling in de ene branche, toch nog wijzigingen worden voorgesteld, welke dan in de volgende branche zullen moeten worden besproken etc. Daarom is het draagvlak voor de gezamenlijk opgestelde tekstdelen via een consultatieronde binnen de branche bepaald en uiteindelijk geaccordeerd in de programmaraad IB. Met de vaststelling in de vier branches stond het multidisciplinaire deel daarmee in principe vast.

Vervolgens heeft er een overleg plaatsgevonden met diverse betrokkenen bij het thema brandweerchauffeur (waaronder onderwijskundigen en medewerkers examenbureau van de Brandweeracademie, vertegenwoordiging van Brandweer Nederland (o.a. programmaraad V&K en LOBO) en vertegenwoordigers van het Kenniscentrum Voorrangsvoertuigen). Daarin is besloten dat Arwin van der Zande en Karin Groenewegen in eerste instantie een aantal bespreekpunten/knelpunten zouden identificeren, die in klein comité besproken zouden worden met enkele sleutelfiguren op managementniveau van Brandweer Nederland¹. De bespreekpunten zijn geïdentificeerd en daarover is een voorlopige richting bepaald. Vervolgens is de brancherichtlijn, voor de branchespecifieke delen van de brandweer verder uitgewerkt. De branchespecifieke delen zijn voorgelegd aan de leden van de expertgroep Brandweerchauffeur². Zij hebben hierop feedback gegeven. Hierna zijn de laatste wijzigingen doorgevoerd tot een definitief concept, waarna de beide delen samengevoegd zijn tot de totale concept-brancherichtlijn brandweer.

De uiteindelijke vaststelling van de brancherichtlijn (met daarin gezamenlijk opgestelde tekstdelen, en branchespecifieke tekstdelen) heeft plaatsgevonden in de individuele branches, ieder via de gebruikelijke besluitvormingslijnen. Voor de brandweer heeft dit plaatsgevonden via de Programmaraden V&K en IB. Uiteindelijk is de brancherichtlijn "Optische en geluidsignalen brandweer" vastgesteld in de RBC.

Toelichting of vragen?

Wenst u nadere informatie of zijn er vragen op basis van deze toelichting, neem dan contact op met Karin Groenewegen, projectleider Kenniscentrum Voorrangsvoertuigen via karin.groenewegen@ifv.nl of 026-3552400.

¹ Gerrit Spruijt en Paul Joosten

² Leden expertgroep: Ronnie Schaapman (BOCAS), Herman Roufs (VR Drenthe), Pim Krabbe (Brandweer Twente), Bert Gorter (Brandweer Flevoland), Steven van de Craats (Brandweer Gelderland Midden), Peter de Swart (Brandweer Gelderland-Zuid), Herman Reijnders (Brandweer Brabant-Noord), Arwin van der Zande (VR Haaglanden)